

KMETOVALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din., za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 11.

V Ljubljani, 15. junija 1929.

XLVI.

VSEBINA: Vzroki zaostalega kmetijstva. — Žlahtno seno. — Japonski fižol ali soja. — Važni nauki za živinorejo in gošpodarja. — Par besedi o plemenski živini. — Splošne misli glede pitanja svinj. — O zložbi ali komasaciji zemljišč. — Vinarski kongres v Krškem. — Razstava kmetijskih strojev. — Ne nasedajte agentom! — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Vzroki zaostalega kmetijstva.

Težko je s prstom pokazati na činitelja, ki je kriv zaostalega kmetijstva. Cela vrsta jih je, ki so med seboj povezani kakor členi verige in ki vplivajo na položaj in potek našega kmetijstva. O tem pravično soditi zamorejo le možje, ki poznajo domalega vse vladajoče razmere in pogoje, pa tudi vse možnosti za kmetijski napredek. Gotovo je, da nismo s posameznimi panogami kmetijstva na takem višku kakor so drugod, vprašanje pa je tudi, če smo k temu sami pripomogli ali pa so krive temu naše razmere.

To, kar so dosedaj dosegli pri živinoreji po ugodnejših krajih, to bomo težko pri nas dosegli, še težje pa bodo to dosegli po krševitih in pustih južnih krajih. Zato je treba pri presojanju takih vprašanj zavzeti zmeraj le pravo stališče in pravo merilo.

Gotovo je, da se bo dalo pri nas še marsikaj dobrega doseči, toda treba je, da bodo podani prej tudi potrebni pogoji za izboljšanje napredka.

Naši zaostalosti so veliko krive naše krajeвне (talne in podnebne), naše posestne in gospodarske razmere in ne nazadnje tudi naše socialne in kulturne razmere. Pri nas prevladuje maloposestvo, ki je razkosano in vrhutega v svojih panogah tako mnogovrstno sestavljeno, kakor nikjer drugod. K vsemu temu se pridružijo še nezanesljive letine, ki zopet in iznova rušijo temelje trdnega gospodarstva. Preveč smo izpostavljeni elementarnim neugodam, ki uničujejo naš trud in veselje do bolj vztrajnega dela. Suša, moča, mráz in toča nas pogosto obiskujejo, ravnotako pa tudi razne bolezni pri rastlinah in živalih. Redno se dogaja, da trpijo ali vinske letine ali pa travniški in drugi pridelki. To se na malem posestvu, ki je pomanjkljivo opremljeno in ki trpi na pomanjkanju obratne glavnice in na zadolženosti, tako hudo občuti, da je uspešen napredek v eni ali drugi smeri silno otežkočen. Preveč se majejo tla pod nogami našega kmetovalca. Te nezanesljive razmere so veliko krive, da se podaja

naš kmet rad na pot prekupčije, ki ima razne slabe posledice zlasti za našo živinorejo.

Ce vzamemo sedaj še slabo vnovčevanje kmetijskih pridelkov v poštev, ni prav nič čudnega, če smo v primeri z drugimi srečnejšimi deželami zaostali. K vsemu temu se pridruži kot nadaljnja ovira naša znana nezaupljivost za skupne interese in strankarska razdvojenost in zaslepljenost, ki hoče imeti prvo besedo tudi pri raznih kmetijskih vprašanjih.

Vse to so vzroki, da nismo pri našem kmetijstvu več dosegli, in ki bodo tudi zanaprej ovirali uspešnejši napredek našega kmetijstva. **R.**

Žlahtno seno.

Med senom in senom so velike razlike, ravnotako kakor pri drugih naših pridelkih. Ze po legi travnika razločujemo različne pridelke, še bolj pa po sestavi ruše, po načinu gnojenja, po času košnje in po sušilu. V eninisti legi imamo zaradi tega lahko različno seno in različno otavo.

Žlahtno seno je iz žlahtnih trav. Odlikuje se po tem, da je lepe barve, da prijetno diši, da je iz drobnejših, bolj listnatih bilk in da je v rokah bolj mehko. Seno nasprotnih lastnosti, ki nima prave barve, ki je pusto in trdo, ki nima prijetnega duha, ki se je slabo sušilo, tako seno je veliko manj vredno, je manj tečno in težje prebavno. Danes moramo vse bolj gledati na to, da pridelujemo kolikor mogoče dobro seno, ker je tako seno za živino veliko več vredno in ker daje boljši užitek kakor slabo in vrhutega še slabo spravljeno seno.

Zato je važno, da vplivamo na **ugodno sestavo** ruše. V ta namen je razmnoževati žlahtne trave v ruši. Ce jih manjka, jih moramo podsejati. Izmed trpežnih žlahtnih trav so posebno važne: zlati oves ali zlata pahovka, travniška bilnica, francoska pahovka, pasja trava, pasji rep, itd.

Važno je tudi, da vplivamo z dobrim **gnojenjem** na boljšo tečnost krme.

Čitajte in shranjujte „Kmetovalca“!

Zelo merodajno je tudi, da **kosimo o pravem času**, dokler je trava še zelena. Zgodnja košnja daje bolj tečno in lažje prebavno seno.

Slednjič je zelo važno, da seno **ob lepem sušimo** in dobro spravimo. V tem pogledu trpi pri nas seno bolj kakor si mislimo. To pa zaradi tega, ker nimamo ali pa imamo premalo pred očmi velike izgube, ki nastanejo vsled slabega sušila. Najbolj trpi seno, če ga dež izpira, potem pa sonce prepeka. Tako izprano, zbledelo, nagnito in potem prepečeno seno je prazno, pust, neokusno in slabo prebavno. Izgube, ki jih utrpimo s slabim sušilom, so velike. Pri taki krmi nam živina ne more uspevati, niti dajati dobrega užitka. Na to se pa pri nas preveč ravnodušno gleda. Kolikrat spravljamo seno, ki ni senca žlahtnemu pridelku. In vendar bi morali le s takim računati in vplivati na napredek živinoreje.

Če si hočemo pri naši živinoreji pomagati do večjih uspehov, bi morali spravljati le žlahtno in dobro seno. Skušajmo ta naš pridelek požlahtniti, saj je živinoreja glavna panoga našega kmetijstva.

R.

Japonski fižol ali soja.

Danes prinašamo sliko te rastline, ne zaradi tega, da bi jo priporočali in z njo begali naše čitatelje, ampak zaradi tega, ker je večina naših čitateljev po njeni vnianjosti ne pozna in ker se o tej rastlini danes zopet enkrat mnogo govori in tudi piše. Ta rastlina je že stara znanka, ki se na toliko in toliko let vedno zopet pojavlja. Vsaka generacija se je iznova loti,

Slika 27. Japonski fižol ali soja.

toda v večini primerov brez uspeha, ker niso kraji zanjo povsod ugodni. Ako bi ta rastlina pri nas zanesljivo obrodila, bi se bila že povsod udomačila, ker so se delali v Evropi že povsod številni poskusi.

Ta rastlina je iz jutrovih dežel in potrebuje bolj milo in bolj gorko podnebje. Doma je na Japonskem, zato jo lahko imenujemo tudi japonski fižol, slično kakor imenujemo ondotni kostanj — neke vrste ma-

roni — tudi japonski kostanj. V resnici je soja tudi neke vrste fižol ali bolje rečeno fižolica, kateri je podobna po debelosti zrnja kakor tudi po tem, da zraste iz enega zrnja cel grm, kakor je lahko povzeti tudi iz pridejane slike.

Japonski fižol je že 5000 let udomačen in razširjen po Japonskem, Kitajskem in sploh v Vzhodni Indiji. V Evropo je prišel v drugi polovici prejšnjega stoletja, kjer se pa ni dosti razširil. Bolj kakor v Evropi, ga danes pridelujejo v Ameriki, in sicer predvsem za zeleno krmo, ki jo mešajo med zeleno koruzo in kisajo v silo-stolpih. Zrnje se odlikuje po bogati vsebini beljakovin in tolšč. V Aziji ga rabijo za napravo kaše, omake in sira ali pa za izdelovanje olja. V Evropo ga danes vpeljujejo iz Mandžurije, da izdelujejo olje iz njega. Sojine tropine so izvrstna krma, posebno za molžno goved. Soja je slično pridelovati kakor navadno fižolico (samozrnček).

V zadnjem času ponujajo seme razni semenski špekulantje, ki ga prav drago prodajajo, baje tudi po 60 Din 1 kg. Tudi pri japonskem fižolu imamo razne sorte, ki se ločijo med seboj po barvi zrnja, po rasti in po zgodnosti. Poskusi, ki so se pri nas dosedaj izvedli s to rastlino, se niso obnesli navzlic vsemu prizadevanju in zanimanju.

R.

Važni nauki za živinorejo in gospodarja.

Sestavil živinozdravnik Franc Rebernak.

Postopaj z živaljo ljubeznivo in dobro. Bodi ji prijatelj in ne mučitelj.

Ne drži nobene živali, niti koz ali svinj, v temnem hlevu. V svetlobi uspeva vsako bitje mnogo bolje.

Skrbi, da je hlev vedno suh ter ne sme biti v njem pokvarjenega zraka. Hlev mora biti prezračen. Slab zrak učinkuje slabo na zdravje živine ter povzroča bolezni in razne epidemije.

Snaži stene v hlevu. Pokončaj mrčes.

Pazi na to, da je zdrava hrana in vedno čista pitna voda, kar je glavno in prepotrebno za žival.

Čisti dnevno jaslji, korita in vrče, kajti s tem preprečiš mnogo bolezni.

Krmi vedno ob istem dnevnem času. Neredno krmljenje škodi živali kot človeku.

Drži vedno snažne mlečne golide in posodo. Pred molžo umij si roke in operi vime.

Daj živali v hlevu vedno dovolj prostora, zadostne stelje, da se žival lahko spočije. Ne privezuj prekratko živali.

Daj živali dovolj prostora za gibanje in za uživanje čistega zraka. Trajni zapor škoduje zdravju.

Skrbi za to, da v zimskem času ni hlev premrzl in da ni v njem prepriha. To velja tudi za perutnino.

Ako žival oboli, kar opaziš pri krmljenju, poišči o pravem času živinozdravniško pomoč. Varuj se pred mazači in praznovernimi ljudmi.

Ako imaš vprežne vole, ne rabi mučilnega dvojnega jarma in tudi ne navadnih nepodloženih enovprežnih jarmov. Enovprežni podloženi prsni jarem je bolj priporočljiv kot čelni jarem, ker ima žival

prosto glavo. Najboljši pa je dobro umerjen komat. Glej da žival nima jarnskih otiskov. Ne vodi vola, držeč ga za ušesa.

Ako govedo ali drobnico kolješ, glej, da ji povzročiš naglo in brezmučno smrt. (Strel v glavo, udarec s sekiro na čelo, ali na glavo po trdnosti črepinje.) Ne zakolji še pri zavesti se nahajajoče živali.

Ne pusti glave živali pri zakolju viseti, ker kri ostane v takem primeru dlje časa v možganih in žival težje pogine.

Postavi strelovod na hlev, ali vsaj na najbližji kozolec.

Ne napravljaj gnojišča pred vhodi v hlev, ali pred stanovanjsko hišo, ker so to gnojišča odnosno gojišča raznih muh in mrčesa, ki trpinčijo živino v hlevu in prenašajo kali kužnih bolezni.

Par besedi o plemenski živini.

(Napisal Vičanski Škerlec.)

Zadnjih 30 let se opazuje na Spodnjem Štajerskem precejšnje gibanje, da bi se živinoreja dvignila na višjo stopnjo. Zelo malo je bilo pred to dobo posestnikov, kateri so svoje travnike umno izboljševali, v večji meri pridelovali detelje in skrbeli za dobro goveje plemo. Oni, ki so se tega takrat lotili, so danes na dobrem. Obenem pa moram z veseljem priznati, da se to gibanje od leta do leta širi, kakortudi, da gre zahvala v prvi vrsti tistim, ki obračajo svojo pozornost in skrb predvsem na rejo dobrih plemenskih bikov. S tem seveda nikakor ne trdim, da bomo kmetje svojo goved samo s tem izboljšali, da bomo imeli dobre plemenske bike.

Manjka nam še marsikaj. Na primer ni veliko pomagano, ako se spuščajo krave, ki zaslužijo prej ime „goveje mačke“, k lepim plemenskim bikom, in ki morajo potem od oktobra do maja glodati suho slamo.

Obračam pa se tudi do onih, ki imajo izboljšane ali nove travnike, ki pridelujejo veliko detelje in imajo v svojih hlevih lepo živino čistega plemena. Med njimi škodujejo mnogo oni, ki lepa teleta prodajajo mesarjem. Če že morajo tako živinče prodati, naj to na en ali drug način razglasijo, da pride lepo plemensko tele v korist dobremu živinorejcu, ne pa mesarju.

Treba je tudi več pouka in zmista za umno živinorejo. V tem oziru bi bilo želeti, da bi okrajni zastopi ali kmetijske podružnice pošiljale zanesljive ljudi, ki imajo za napredek živinoreje veselje, v živinorejske tečaje, kjer bi se učili, kako je lepo živino gojiti in kako je ž njo ravnati. In taki ljudje naj bi potem doma dejansko kazali, kar so z glednega pridobili. Še važneje pa se mi zdi, da prireajo kmetijske podružnice v raznih krajih shode, na katerih bi se ljudstvo po strokovnih organih, na pr. sreskih ekonomih, poučilo o pridelovanju krme in o izboljševanju starih, oziroma o napravi novih travnikov. Dokler se kmetijske podružnice tega ne poprimajo, bo — odkrito rečeno — vse prizadevanje, vse pisanje in vsako izboljševanje plemena premalo izdalo.

Splošne misli glede pitanja svinj.

Pitanje svinj za prodajo je v splošnem sicer zelo dobičkanosno, vendar je ta dobičkanosnost odvisna od izredno mnogih, preprostu kmetovalcu vnaprej nepoznatih trgovskih okoliščin in gospodarskih razmer. V Sloveniji je bila dosedaj še vedno vzreja in prodaja peršutnikov najdobičkanosnejša, vendar pa preti tej vrsti prasičereje v zahtevah Avstrije po ogromnem zvišanju uvozne carine velika nevarnost.

V splošnem razločujemo dve vrsti pitanja: pitanje na meso in pitanje na mast. Pa tudi pitanje na meso je dvojno — pitanje odstavljenih pujskov in pitanje peršutnikov. Spričo sedanjih gospodarskih razmer se v prodajne svrhe najbolj izplača zadnji način debelenja.

Na mast debelimo starejše živali od 1 leta naprej in sploh stare plemenske živali. Stare svinje nam dajo trpežno meso in dosti slanine. Ker je pripisati zvišanje teže teh svinj predvsem le prirastku na tolšči oz. masti, ni potrebno krmljenje s posebnimi beljakovinatimi krmili. Zadostuje, ako tem svinjam pokladamo kuhan krompir v obliki goste kaše, kateri primešamo surov, nekuhan žitni zdrob. Piti damo, povsem ločeno od te krme, pomije ali kak pinjenec, morebiti tudi posneto mleko. Krmljenje neposnetega mleka starim svinjam — kakor je splošno običajno v laškem okraju — je veliko gospodarsko zapravljjanje. Svinja nam plača 1 l mleka le po Din 0.50 do 0.75, dočim mleko vendar v najslabšem slučaju še lahko prodamo po Din 1.25 za 1 l. Ako pridenemo k omenjeni kaši še kako pest ribje moke, izredno zvišamo tek živali.

Zelo važno je vprašanje, katero od glavnih krmil naj prevladuje pri pitanju: krompir ali žito. Natančni, znanstveni in praktični poizkusi so dokazali, da je za zvišanje 1 kg žive teže potrebno pokrmiti:

4 do 5 kg ječmena ali koruze ali
18 do 20 kg krompirja ali
27 do 30 l posnetega mleka.

Na podlagi tržnih cen naj kmetovalec preračuni, za katero krmilo se je z gospodarskih razlogov odločiti. Ako ima krompir na trgu v dobi slabih letin visoko ceno, bo mnogokrat kazalo prodati krompir in kupiti za to žito. — 1 kg ječmena ima isto redilno vrednost kakor približno 4 kg krompirja. Samo, ako je cena ječmena ali koruze 4 krat višja od cene krompirja, bo z gospodarskega stališča pokladanje enega ali drugega krmila **enako** upravičeno.

Zelo priporočljivo je živali, ki jih debelimo, od časa do časa tehtati. Ugotovimo in preračunimo naj, če se pokladanje krme še izplača! Ako prirastek na živi teži ni najmanj $\frac{1}{2}$ kg dnevno, nadaljnje pitanje navadno ni več dobičkanosno. Mnogo se greši pri nas v tem oziru in mnogo se zapravlja dragocene krme s tem, da še redimo debele živali, ki ne plačajo krmjenja.

Važno je tudi, da imajo svinje pri pitanju mir. Zaraditega so za te živali prikladnejši temni in primerno topli svinjaki.

Fr. Wernig.

O zlozbi ali komasaciji zemljišč.

Mislím, da se je domalega že vsak kmetovalec moral često mučiti, da najde na zemljiški mapi vsa svoja zemljišča. Mnogokrat mu mora še pomagati bolj izvežbani sosed in včasih celo zemljemerec. Vzrok temu je velika **razkošanost kmetijske zemlje**, ki jo neprijetno občuti naš kmetovalec v vseh položajih njenega obdelovanja. Spomladi sam ne ve, katero izmed številnih po vsej občini raztresenih parcel bi najprej izoral; na to je treba še gnoja napeljati na ono parcelo, na katero more le preko sosedove njive, in to bo moral pred vsemi drugimi obsejati, ker mu pozneje sosed ne dovoli prihoda in prevoza. Jeseni ima zopet zamude zaradi spravljajna pridelkov. Isto je pri obdelovanju. Njivo, veliko en oral, izorješ lahko v enem dnevu, za tri raztresene parcele po $\frac{1}{3}$ orala pa potrebuješ poldrugí dan, ker prvi dan opraviš sicer na dveh to delo, a ti nedostaja časa še za tretjo, akoravno moraš predčasno domov. **Kolika potrata dragocenega časa**, pa tudi **kolika potrata rodovitne zemlje**, kajti vsaka teh številnih parcel ima svoje dovozne poti, svojo mejo in mejne brazde, ki ostanejo neobdelane in neplodne. In še ne veš povsod točno za svoje meje, ker ni mogoče staviti ob dolgih in vijugastih mejah na vseh točkah vidnih mejnikov. Posledica so **mejni spori** in pravde, prepir in sovraštvo. Brezštevilna poljska **pota** so zanemarjena, da se ti kvari orodje in živali. **Odvajalnih jarkov** sploh ni ali pa so nepravilno položeni, ker jih dela vsak po svoji glavi, namesto da bi bili prirejeni po enotnem načrtu. Večinoma so pa čisto opuščeni, ker si sosedje med seboj nasprotujejo; dočim hoče le-ta, da bi redno čistil jarek, mu sosed ne dovoli odtoka preko svojega sveta. Na **uporabo strojev** z ozirom na majhno ploskev posameznih parcel niti misliti ni. Tudi **gnojenje z umetnimi gnojili** in pa **boj proti živalskim in rastlinskim škodljivcem** sta otežkočena, če ne celo onemogočena.

Vse te nedostatke je mogoče odpraviti z zlozbo ali komasacijo.

Kaj je zložba ali komasacija? Zložba obstoja v tem, da se kmetijska zemljišča cele občine ali pa tudi samo po naravnih mejah vase zaključeni del istih zložijo, t. j. da se jih smatra za eno celoto brez ozira na dosedanje lastnike ter da se na to po zakonitih predpisih nanovo porazdelijo, tako da dobi vsak posamezni posestnik namesto številnih majhnih parcel le nekaj primerno velikih in lahko dostopnih kosov. Pri tem se nanovo uredijo pota in jarki. Vsak posestnik mora dobiti zopet taka zemljišča, da lahko prideluje na njih vse tiste pridelke, ki jih je prideloval prej po svojih raznih parcelah, t. j. ravno toliko žitaric, okopavin, krme i. t. d. Zloženi kosi morajo imeti isto vrednost kakor parcele pred zložbo in srednjo oddaljenost od doma. Izvzeti od zložbe so vrtovi, sadovnjaki, vinogradi, stavbišča in obzidana zemljišča, nasadi hmelja, ki obstoje več nego tri leta in so večja od pol hektarja, dalje jame za gramoz, pesek ali ilovico ter skladišča (n. pr. lesa). Taka zemljišča se smejo privzeti v zložbo le z izrecno privolitvijo lastnika. Navadno dobi vsak posestnik čim največ svojih starih zemljišč ali vsaj dele istih nazaj. Sploh se pri zasnovi zložbenega na-

črta po možnosti upoštevajo želje posameznih udeležencev. Povodom zložbe je najlažje izvesti obsežnejša melioracijska dela, kakor na pr. osuševalne in namakalne naprave, za kar dobivajo udeleženci tudi državne podpore.

Za izvrševanje zložb ali komasacij so postavljena posebna „**agrarna oblastva**“: v prvi stopnji **oblastna komisarija za agrarne operacije** v Ljubljani in v Mariboru, a v drugi stopnji **Pokrajinska komisija za agrarne operacije v Sloveniji** v Ljubljani. Vsak oblastni agrarni komisar ima prideljen **agrar-notehnični oddelek**, obstoječ iz kmetijskih strokovnjakov in agrarnih zemljemercev, ki izvršuje vsa tehnična in strokovna dela. Komisija za a. o. pa obstoja iz velikega župana kot predsednika, posebnega referenta in 4 članov višjega deželnega sodišča ter kmetijskih, gozdarskih in zemljemerskih strokovnih svetovalecev.

Prošnja za zložbo se vlaga pisмено ali pa ustno na zapisnik pri oblastnem komisarju za agrarne operacije. Dolžna so pa sprejemati take prošnje na zapisnik tudi sreska poglavarstva, okrajni in občinski odbori in notarji. Prošnjo mora podpisati najmanj $\frac{1}{3}$ lastnikov, ki pa morajo plačevati vsaj polovico vsega zemljiškega davka od za zložbo v poštev prihajajočega sveta, ali pa polovica lastnikov zložbenega sveta brez ozira na velikost posestva in davka. Zakon hoče s tem omogočiti zložbe pametnejšim in naprednejšim kmetovalcem tudi proti volji nasprotujočih starokopitnih posestnikov in zgagarjev, kakršnih nikjer ne manjka.

Na podlagi take prošnje odredi agrarni komisar obravnavo na licu mesta, da ugotovi obseg in udeležence ter vse druge podatke za zložbeni postopek. Slednji se vrši s sodelovanjem udeleženi posestnikov, ki v to svrhu izvolijo iz svoje srede poseben odbor 4—12 članov. Ta odbor je svet agrarnega komisarja in podaja svoje mišljenje in predloge osobito v gospodarskih vprašanjih, n. pr. glede načina cenitve sveta, o napravi novih potov, jarkov in drugih skupnih naprav, o zasnovi zložbenega načrta, o pričetku obdelovanja po novem načinu i. t. d. Preko utemeljenih predlogov odbora naravno ne more iti noben agrarni komisar. Zato je prazna bojazen naših kmetovalcev, da se zložba izvršuje brez njih ali celo proti njihovim željam.

Nadaljnji potek zložbenega postopka delimo v tri dele:

1. Cenitev zložbenih zemljišč. Zemljišča se zlagajo po vrednosti in dobroti na podlagi cenitve in ne po ploskvi. Tozadevni napis in seznam posestnega stanu se razporeži skozi 14 dni pri pristojnem županstvu na vpogled udeležencem, ki imajo proti cenitvi pravico pritožbe na komisijo za agrarne operacije. Obenem zasliši komisar udeležence glede njih želja po dodelitvi novih pripadajočih jim oddelil.

2. Naprava zložbenega načrta z osnutkom novih potov, izboljševalnih in drugih skupnih naprav. Tudi zložbeni načrt se z vsemi pripomočki (računi, sezname, itd.) vred razporeži pri županstvu in to objavi na občinski deski in v Uradnem listu ter naznani vsem udeležencem. Agrarni komisar pa mora določeni dan sam pojasnjevati zložbeni načrt na licu mesta. Proti zložbenemu načrtu ima vsak, kdor

se čuti prikrajšanega, pravico pritožbe na komisijo za a. o.

3. Obmejitev in zakoličenje novih oddelil v naravi in primerne odredbe zaradi prevzema istih v posest in last po novih lastnikih.

Zaključni se zložbeni postopek s tem, da agrarni komisar uradoma izvede v zemljiškoknjižnem in davčnem katastru ureditev novega posestnega stanja.

Koliko časa traja tak zložbeni postopek? Če občina ni prevelika (do 1.000 ha) in ni preveč udeležencev (do 250) in če ni posebnih zaprek, je mogoče izvršiti zložbo tako, da drugo leto po vloženi prošnji na jesen (med ozimno setvijo) že lahko prevzamejo udeleženci svoja nova oddelila v obdelovanje.

Glede stroškov je treba poudarjati, da po v Sloveniji veljavnih zakonih plačajo udeleženci samo zemljemerske stroške, ki so razmeroma majhni. Vse druge stroške za obravnave i. t. d. nosi država. Tudi so vse prošnje in vloge, vsi zapisniki, vse listine in izjave koleka (takse) proste. Končno se brezplačno uredita tudi zemljiška knjiga in kataster.

Tako sem podal v glavnih obrisih vse, kar morajo vedeti o zložbi naši kmetovalci. Želeti je le, da bi se tudi pri nas začela izvajati ta moderna ureditev zemljiške posesti. **Dr. Franc Spiller - Muys.**

Vinarski kongres v Krškem.

V nedeljo, 26. maja t. l. se je vršil v Krškem na Dolenjskem vinarski kongres, združen z občnim zborom Vinarskega društva za Slovenijo. Zbog nezadostnega in prepoznega obvestila krajevne organizacije ni bil shod s strani domačih vinogradnikov tako obiskan, kakor bi moral biti z ozirom na velevažno nalogo in delovanje tega društva. Zlasti v Krškem je vladalo naravnost pogrebno razpoloženje s strani vinogradnikov in meščanstva sploh. Večina je mislila, da smejo le povabljeni, odnosno le člani tega društva na shod.

Shod je potekel mirno ter so se sprejele razne resolucije za povzdigo in varstvo našega vinogradarstva in kletarstva, ki se dopolnjuje deloma poljedelskemu ministertvu, deloma pa oblastnima odboroma v Ljubljani in Mariboru v presojo in rešitev.

Pri referatih: „**Trtni sortimenti**“, ki sta jih podala za ljubljansko oblast podpisani, za mariborsko oblast pa ravnatelj vinarske šole v p. g. A. Žmavec, se je vnela kratka stvarna debata ter se je z malo izjemo sprejel za ljubljansko oblast sortiment, katerega smo že na lanskim krajevnim, od Kmetijske družbe prirejenih sestankih obdelali in sprejeli. Namesto portugalke, ki je letos vsled zimske pozebe mnogo trpela, se je uvrstila „lovrenčevka“, ki daje bolj polno in bolj črno vino.

Z ozirom na krajevne razmere in vinsko trgovino kaže pridelovati v krškem in brežiškem okraju več rdečega in manj belega vina, in sicer v razmerju 70 : 30 (odnosno 60 : 40%) v novomeškem in črnomeljskem okraju pa nasprotno več belega in manj rdečega, in sicer v razmerju 70 : 30%.

Tega razmerja naj se brez izjeme vsi vinogradniki držijo, da dobimo na ta način s časom na manj-

ši ploskvi leto za letom izborna namizno vino enotnega tipa v dovoljni množini.

Poudariti in svetovati je vsem manjšim vinogradnikom, da naj pri obnovi vinogradov **nikar ne hrepene po velikem obsegu vinograda, marveč da naj vsakdo izbere najboljšo lego in naj le toliko zasadi, kolikor sam zmore, a to naj prav skrbno obdeluje, pa bo pridelek, odnosno dohodek na 1 oralu isti, kakor na 3—4 slabo zasajenih in površno negovanih.**

Sajenje samorodnic je popolnoma opustiti.

Od ameriških podlag pridejo v poštev: **Velikolistna riparija** za navadne, bolj ilovnate zemlje, **riparija - Berlandieri** Teleki 8, oziroma Kober 5 BB za bolj apnene in strme lege, v zvezi s to še **rupestris Göthe 9**, za puhlice ter **aramon - rupestris Ganzin 1** za gručnate zemlje, dočim je vzeti za vlažne ne preapnene do 30% zemlje v podnožjih **solonis - riparia št. 1616**.

Glasom referata g. ravnatelja Žmavca trtni sortiment za mariborsko oblast še ni točno določen, pač pa prevladuje v tej oblasti sajenje kvalitetnih sort, med katerimi tvorita mali ali nemški in laški rizling ter beli burgundec glavni del. Glede **mozlerja** bo zavladala večja previdnost pri bodoči saditvi zaradi premale odpornosti proti zimski pozebi.

Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen predsednikom g. dr. J. Rajer iz Maribora namesto prostovoljno odstopivšega g. Zupaniča, ostali odbor pa tvori polovica Štajercev, polovica Kranjcev.

Mnogi udeleženci so si ogledali v nedeljo popolne vinograde na Trški gori nad Krškem, kjer nam je naslednik nepozabnega vinogradnika g. Št. Gregoriča, g. baron Lazarini, postregel s svojim pristnim čvčkom, v ponedeljek pa razne našade na Bizeljskem, kjer so udeležnike tamošnji znani vinogradniki in graščaki (oskrbnitvo bizeljske graščine; Janežič, dr. Slavik, Pečnik, Balon, Frece, Cizelj, Škof i. dr.) izredno gostoljubno sprejeli.

Težke posledice letošnje zime so ponekod prav občutne. Opažati je bilo tudi popolnoma zamrle vinograde. Kar je pa ostalo nepoškodovanega, odganja dobro in tudi zarod se prav lepo razvija.

Čeravno ne bo letošnji pridelek obilen, se vinska kupčija tudi tukaj noče primerno razviti, dasi so producenti voljni oddati svoja že pretočena vina po razmeroma ugodnih cenah.

Za prijazno razkazovanje in pristrčno gostoljubnost bodi izrečena vsem spremljevalcem še tem potom najiskrenejša zahvala! **Fr. Gombač.**

Razstava kmetijskih strojev.

Razstava kmetijskih strojev je bila dosedaj priključena še vsaki velesejmski prireditvi, toda nobena še ni bila tako bogata po številu in vrstah različnih strojev, kakor letošnja. Prav očitno se vidi, da se naši gospodarji čim dalje bolj oprijemajo strojnega dela pri svojem kmetijstvu in da raste zanimanje za kmetijske stroje od leta do leta. Vsa poraba bi bila pa še večja, ako bi se naši gospodarji zavzeli, da bi z združenimi močmi nakupili večje stroje in če bi se združevali v strojne zadruge, kakršne že imamo po nekaterih krajih.

Veliko dobrega je storila in dosegla v tem pogledu Kmetijska družba potom svojih podružnic, kjer se čim dalje bolj širijo čistilni stroji za žito, travniške brane itd.

Izmed letošnjih razstavljalcev je razstavila največ strojev **Kmetijska družba**, ki je zastopala s svojo razstavo razne tvrdke, kakor: **Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth** v Budapešti (okopalniki), **Sack Rudolf**, **Plagwitz** (plugi in poljedelsko orodje), **Tvornice poljedelskih strojev Borek**, Češkoslovaško (mlatilnice in motorji), **Heid v Stockerau** (trierji), **Baltic** v Koppenhagen (posnemalniki), **Nechvile na Dunaju** (trtne škropilnice), **Kunde & Sohn v Dresdenu** (vrtnarsko in sadjarsko orodje), **Weiss & Sohn** v Klosterneuburgu (sadni in grozdni mlinci), itd.

Razstavljeni stroji so bili deloma na prostem, deloma pod posebno lopo in v predlopi pred paviljonom.

Razstavile so dalje tvrdke:

Anton Kremžar v Št. Vidu na Ljubljano: mlatilnice na pogon z motorji, vitlem in na roke, slamoreznice, sadni mlinci in stiskalnice ter gnojnične pumpe;

K. & R. Ježek v Mariboru: mlatilnice z motorji, plugi, brane in drugi stroji;

Fr. Stupica v Ljubljani: čistilni stroji, slamoreznice, stiskalnice, sadni mlinci itd.;

Val. Paternioner v Celovcu: gonilni stroji (motorji);

Milan Ferlič v Mariboru kot zastopnik tvornice kmetijskih strojev v Sobotinu na Moravskem: mlatilnice z motorji „Moravia“;

D. Rakusch v Celju kot zastopnik tvornice plugov br. **Eberhardt** v Ulmu na Nemškem: razni plugi, okopalniki;

Tvornica strojev Brača Pařík v Napajedlu na Češkoslovaškem (zastopstvo v Zagrebu): mlatilnice z motorji „Slavia“ razne velikosti;

Tvornica strojev Wichterle & Kovařík v Prostějku na Češkoslovaškem (glav. zastopstvo v Vukovaru, Srem): mlatilnice razne velikosti z motorji;

Tvornica strojev za mlekarstvo „Alfa“ v Stockholmu na Švedskem (glavno zastopstvo v Zagrebu): posnemalniki, pinje, itd. —

Ljud. Klein v Zagrebu: Diabolo-Separator in brzoparilniki.

Ne nasedajte agentom.

Naše ljudstvo ima večkrat opraviti z agenti, ki prodajajo razne gospodarske potrebščine, stroje itd. Lahkoverni ljudje jim nasedajo, to pa zaradi tega, ker jim ponujajo svoje blago z raznimi pretvezami in obljubami, samo da gre blago v denar. Proti takim agentom smo že nastopili, toda naši kmetovalci se radi poslužijo takih prilik za nakup in bolj verjamejo agentom kakor svojim stanovskim prijateljem.

Tako se je zgodilo, da je neki agent prodajal posnemalnike z obljubo, da bo dotična tvrdka kupovala po vaseh maslo po 48 do 65 Din kg, izdelano pri kmetovalcih, ki bodo delali s temi stroji. Ustanoviti se imajo v ta namen tudi podružnice, ki bodo izdelano maslo zbirale in ga pošiljale centrali, ki ima svoj delokrog v Dalmaciji in Srbiji.

Kakor se sedaj posestnik A. P. iz U. pri Č. v prevaljskem okraju pritožuje, se te obljube niso izpolnile in tako stoje sedaj na led speljani kmetovalci razočarani nad to slepanijo. Tvrdka pa zahteva plačilo za prodane stroje. Od kakega nakupa masla po tvrdki pa ni ne duha ne sluha.

Ta slučaj nam zopet jasno kaže kako se dajo naši lahkoverni ljudje zapeljati. Obenem pa bodi našim gospodarjem v svarilo pred agenti, ki se poslužujejo nepoštenih dejanj, da spravijo svoje blago v denar.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 37. V tukajšnjem okraju je kupilo več kmetovalcev posnemalne stroje, ker se jim je obljubilo, da bodo s temi stroji izdelano maslo lahko prodajali tvrdki po 48 do 65 Din za kilogram. Ali smo prisiljeni plačati te stroje, ki so se nam na ta način vsilili? Ali bi bilo mogoče, da jih vzame tvrdka nazaj? (A. S. v U.)

Odgovor: Ako ste se pogodili za stroje pisмено in pod tem pogojem, da bo tvrdka jemala izdelano maslo in ga plačala po 48 do 65 Din, potem ste upravičeni stroje vrniti, če se tvrdka ne drži pogodbe. Vprašanje pa je, če dotični agent ni na lastno pest delal take ponudbe, v katerem primeru bo težko držati tvrdko za odškodnino. — r —

Vprašanje 38. Miši nam uničujejo koruzno setev. Poskusili smo že namakati seme s petrolejem in z lizolom. Kako naj postopamo, da zabranimo koruzo pred miši? (R. R. v B.)

Odgovor: Proti mišim pri koruzi se priporoča, da obdelamo seme s petrolejem. Smrad petroleja odganja miši. Pri rastoči koruzi pa nimamo drugega sredstva, kakor da zakajamo mišje luknje s „Sergo-patroni“, ki jih dobite pri Kmetijski družbi. — n —

Vprašanje 39. Moja živina, ki se pase, je nalezla toliko kloščev (klopov), da se bojim, da ne bo to povzročilo krvomočnosti živine. Kako uničim klope na goveji živini? (A. M. v Ž.)

Odgovor: Klopi (klošči) prenašajo tiste zajedalce, ki povzročajo krvomočnost goveje živine. Ti zajedalci živijo in se množe v krvi živali ter povzročajo to bolezen. Klošči živijo najraje na travi in grmovju vlažnih, močvirnatih pašnikov, in če prihaja živina na pašo, se z njimi okuži. Največ kužne krvomočnosti se pojavlja spomladi na bolj mokrih travnikih. Če hočemo bolezen ozdraviti, moramo najprej odstraniti vzroke. Goved spravimo s pašnikov v hlev in skrbno zatremo na njej naseljene klope. V ta namen se namaže koža z mešanico olja in petroleja, ali pa tudi s Saneolinom (20 do 30 g na liter). To sredstvo dobite v vsaki lekarni. Namazani klopi izvlečejo glave iz kože in jih je potem lahko odstraniti in uničiti. Na ta način odstranite tudi vzroke krvomočnosti pri goveji živini. — L —

Vprašanje 40. Lanj sem vzel dve njivi v skupni izmeri 1.5 ha za tri leta v najem, in sicer na polovico pridelka. Prvo leto sem nemoteno kosil „zaro“, letos jo je pa najemodajalec sam pokosil. Komu pripada zara? (I. B. v L.)

Odgovor: Če se niste za zaro nič pogodili in če presega obseg zare mero 1.5 ha, ki jo navajate, potem pripade zara s svojim pridelkom najemodajalcu. — r —

Vprašanje 41. Katera gnojila so najbolj priporočljiva za suhe kraje in kako se v istih gnojenje izvaja? (I. K. v Sv. K.)

Odgovor: Kakor nam rabi hlevski gnoj za vlažne in suhe kraje, ravnotako ali slično nam rabijo tudi umetna gnojila, ki jih ne ločimo po tem, ali so za bolj ali manj suhe kraje in lege. Vsekako je pa gnojila v suhih krajih trositi zlasti v jeseni, pozimi in v zgodnji pomladi, da jih moča raztopi in pripravi za sprejemanje. Važno je po takih krajih, da delate poskuse z umetnimi gnojili v malem in pri raznih važnejših rastlinah, da se sami prepričate o njih vrednosti. — r —

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Št. Vid pri Ptuj je zborovala 20. maja t. l. Od 52 udov je bilo 23 navzočih. Iz poročila je povzeli, da je imel odbor 4 seje in da je priredil predavanje o sadjarstvu. Podružnica poseduje 1 Heldov trijer in 2 travniški brani. Rač. zaključek izkazuje 5932 Din dohodkov in 5862 Din stroškov. Za delegata je bil izvoljen Ant. Venko. Pri slučajnostih je bodril nadučitelj Musek navzoče člane k večji uporabi gnojil, k napravi umetnih travnikov in k zatiranju sadnih škodljivcev.

Kmetijska podružnica Vodice je zborovala 19. maja t. l. Od 38 udov je bilo 9 navzočih. Iz poročila je povzeli, da ni imela podružnica v pretečenem letu nobenih posebnih stroškov in da premore blagajna 3035 Din. V odbor so bili izvoljeni: I. Keržič načelnikom, Fr. Erce, Fr. Jereb, Jan. Blažič in Iv. Jeraj. Za delegata je bil izvoljen I. Keržič. Pri slučajnostih se je sklenilo nakupiti nov trijer in še eno travniško brano.

Kmetijska podružnica Struge je zborovala 19. maja 1929. Od 68 udov je bilo 26 navzočih. Podružnica je priskrbovala umetna gnojila, semena in druge potrebščine. Denarni promet je znašal 116.780 Din. Čistega dobička je bilo 628 Din. V odbor so bili izvoljeni: Fr. Hočevnar načelnikom, Jos. Križman, Iv. Pugelj iz Lipe, Iv. Pugelj iz Raplovega, Andr. Orehek in Još. Meglen. Za podružnična zastopnika sta bila izvoljena Jos. Križman in Iv. Pugelj, Raplovo. Sklenilo se je kupiti vagon koruze za mletev in za krmljenje, razentega se je sprejela resolucija zaradi prodaje mesa v sili zaklanih živali.

Kmetijska podružnica Šmartno pri Litiji je zborovala 20. maja 1929. Od 171 udov je bilo 41 navzočih. Iz poročila je povzeli, da je podružnica priredila več predavanj. Za galico in umetna gnojila je skrbela kmetijska zadruga. Iz računskega zaključka je povzeli, da je imela podružnica 12.902 Din denarnega prometa. Za podružnične zastopnike so bili izvoljeni: M. Rihar, Rud. Berčon, Leop. Simončič in Fr. Šinkovec. Pri slučajnostih se je sprejel predlog za ustanovitev kmetijske zbornice, za sprejem priglasenih članov in za prireditev premovanja goveje živine.

Kmetijska podružnica Sv. Boljenk v Slov. Gor. je zborovala 20. maja t. l. Od 20 udov je bilo 12 navzočih. Odbor je imel 3 seje, na katerih so se obravnavala tekoča vprašanja. Blagajna izkazuje 1187 Din gotovine. V odbor so bili izvoljeni: Fr. Veršič načelnikom, Fr. Krajnc, Simonič Vinko, Brunčič Al., Simončič Ant. in Kramberger Fr. Za delegata je bil izvoljen Simonič Vinko. Pri slučajnostih se je sklenilo poiskati potreben prostor za drevesnico.

Kmetijska podružnica Naklo je zborovala 20. maja t. l. Od 103 udov je bilo 16 navzočih. Podružnica ima 2 čistilna stroja in 5 travniških bran. Dohodkov je imela 2543 Din, stroškov pa 1820 Din. Za delegate so bili izvoljeni: Lov. Novak, Fr. Križaj in Ivan Pavlin. Pri slučajnostih se je sklenilo kupiti še eno travniško brano in nov čistilnik in prositi za napravo skladišča za umetna gnojila kakortudi za pouk o rabi trokarja.

Kmetijska podružnica Škofja vas-Vojnik je zborovala 26. maja t. l. Od 88 udov je bilo 45 navzočih. Podružnica je priskrbela 166 q umetnih gnojil. Računski zaključek izkazuje 64.318 Din denarnega prometa. Pri nadomestni volitvi je bil izvoljen za načelnika Iv. Toman, za delegata pa M. Dokler in Iv. Jošt. Sledilo je predavanje ravnatelja inž. Laša o obdelovanju zemlje in umetnih gnojil.

GOSPODARSKE STVARI.

Velika živinorejska razstava za sodne okraje **Novo mesto, Trebnje in Žužemberk** se bo vršila dne 23. junija t. l. v **Novem mestu**. Otvoritev razstave je ob 8. uri na sejmišču v Kandiji. Razstavila se bo **goveja živina**, biki in bikci, plemenske krave in visokobreje telice, dolenjske enobarvne in montafonske pasme in **prasiči**, merjasci in plemenske svinje polžlahtnega blega domačega plemena, heševci in jorkširci. Lepa plemenska živina bo primerno odlikovana in dobri rejci primerno nagrajeni. Razstava ima namen dati kmetovalcem pobudo za vzrejo boljše plemenske živine, po kateri je zadnji čas na Dolenjskem znatno povpraševanje. Razstava obsega ves politični okraj, ker se hoče dobiti celoten pregled v plemenskem materialu, ki bo služil za podlago smotrene odbire in zadržnega rejskega dela v okraju. Prihodnje krajevne razstave, oz. premovanja se bodo vršila tudi v drugih krajevnih središčih. Kmetovalci, razstavite svojo dobro plemensko živino, ker s tem koristite sebi in povzdigi naše živinoreje! Vsi drugi živinorejci iz vseh krajev pa so prisrčno vabljeni, da obiščejo to razstavo.

KMETIJSKE NOVICE.

Ustanovitev kmetijskih zbornic. Letošnja skupščina Udruženja jugoslovenskih agronomov v Beogradu se je toplo zavzela tudi za ustanovitev kmetijskih zbornic, ki so v naši državi nujno potrebne, ker manjka organizacij, ki bi bile dovolj močne, da bi lahko zastopale, branile in podpirale interese kmetijstva in kmetovalcev. Vsi razlogi, ki so se dosedaj iznesli proti osnovanju kmetijskih zbornic, so povsem neosnovani in zato pričakujemo, da pride tudi pri nas do teh važnih in nujno potrebnih ustanov. —

Hmeljarsko društvo je imelo 26. maja t. l. v Žalcu svoj občni zbor. Živahna debata se je vnela o obveznem signiranju, ki ga je predlagala podružnica Braslovče. Do glasanja o tem vprašanju pa ni prišlo. Predsednik Roblek je v daljšem govoru zastopal stališče proti obveznemu signiranju, češ, po izvozu našega hmelja izgine za njega obveznost signature, ker se nahaja potem hmelj izven veljavnosti naših zakonov in je vsakomur prosto dano, da signaturo odpravi. V resolucijah se nujno priporoča omejitev nasadov ter sploh opustitev nasadov, ki dajejo slabo blago. Dalje izjavlja resolucija med drugim, da hmeljarji ne nasprotujejo uvozu češkega in nemškega piva pod pogojem, da dovolita ti državi našemu hmelju primerne ugodnosti pri uvozu.

Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo za Slovenijo je imelo svojo letošnjo skupščino 12. maja v Zdraviliškem domu na Bledu ob številni udeležbi sadjarjev in vrtnarjev. Društvo je tudi v tem letu napredovalo in šteje danes 7226 članov. Podružnic ima 130, in sicer v ljubljanski oblasti 75 in v mariborski 55. Od teh ima 21 podružnic lastne drevesnice. Društveno glasilo „Sadjar in vrtnar“ gre v 7300 izvodih med posamezne člane. Pri zborovanju so se sprejeli predlogi o popolnem zatrenju divjega zajca in o zmiselnosti izpremembi lovskega zakona, dalje za nameščenje posebnega strokovnjaka za sadjarstvo in vrtnarstvo kot potovalnega učitelja, za ustanovitev specialne vrtnarske šole za vso državo, za izdajanje letnih sadjarskih in vrtnarskih brošur, za stalne nagrade voditeljem šolskih vrtov in za omejitev kratkodobnih premeščenj šolskih voditeljev, za uvedbo posebne strokovne vladne kontrole pri izvažanju sadja v inozemstvo v svrhu okrepitev realne sadne trgovine in za podaljšanje časa od 6 ur na 36 ur, ali vsaj 24 ur za vagonsko nakladanje sadja. Z malo izjemo se je pri volitvah

sprejel ves stari odbor. Prihodnja skupščina se bo vršila v Ljubljani, za časa pokrajinske razstave v Ptuj pa se ima prirediti poseben skupen zlet.

Razstava perutnine in kuncev na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija se je izvršila s popolnim uspehom. Tako perutnina kakortudi kunce so vzbujali mnogo zanimanja in pozornosti. Brezdvoma je dala obojna prireditev obiskovalcem veliko pobude za nadaljnji razvoj in napredek na tem polju. Podrobno poročilo prinesemo prihodnjič.

KNJIŽEVNOST.

Knjiga „Državoznanstvo“ od dr. Ogrina Frana (Kamnik) je izšla (tisk tiskarne M. Hrovatin) in se dobi v knjigarnah (izjemno pri pisatelju). Obsega 156 strani velikega formata (z vsebino in kazalom) in stane broširan izvod 50 Din, vezan (omejena naklada) 62 Din, pri odvzemu od 10 komadov dalje primeren popust. Obsega splošne pojme o ureditvi države, oris naše državne organizacije, pregled zakonov pred in po 6. 1. 1929 ter poglavje „Misli o bodoči državni ureditvi“. Potrebna je vsakomur, zlasti pa kmetijcem, obrtnikom in trgovcem, županstvom, župnim uradom, knjižnicam, šolam pri predavanju iz predmeta „državoznanstvo“. Dosedanjim naročnikom se je knjiga poslala po ceni 40 Din, in sicer potem županstev, ali pa naravnost iz tiskarne. Nihče je ne prejme dvakrat, pa tudi ne brez naročila. — Kmetijstvu in kmetijski zakonodaji je posvečen poseben del v knjigi.

„Poljoprivrednik“. Glavna Poljoprivredna Zadruga v Skopju je pričela od 1. maja dalje izdajati svoj strokovni list „Poljoprivrednik“, ki bo služil zainteresiranim kakor najboljši informator o vseh poljedelskih vprašanjih Južne Srbije, o koristih trgovinskih pridelkov, ki se tam pridelujejo, o pogojih za nakup zemlje. Pojasnila daje brezplačno zadruga. Predplačila sprejema zadruga v znesku 30 Din na leto.

Ante Županič: Pčelarenje (sa Županičevom Džirzonkom i Magazinkom). Pod tem naslovom je izšla ta knjižica kot 1 zvezek „Pčelarske knjižnice“. Knjižica obsega vse najvažnejše podatke o umnem čebelarstvu, ki jih je zbral pisec na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj. Knjižica, ki ima 15 slik, se dobi pri upravi „Gospodarskih Novina“ v Zagrebu 6., pretinar 61, pa tudi v drugih knjigarnah in stane 15 Din. Priporočamo jo našim interesentom.

DRUŽBENE VESTI.

Dodatno k sklepu direktorija, ki je bil objavljen v zadnjem „Kmetovalcu“, se objavlja, da je rok za prijavo do 25. junija t. l.

URADNE VESTI.

VABILA

Občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba. Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

V soboto, na praznik Sv. Petra in Pavla, 29. junija 1929:

Bučka, ob dveh popoldne pri načelniku; **Sv. Benedikt** v Slov. goricah, ob osmih zjutraj v šoli; **Velika Loka**, ob treh popoldne pri Alojziju Bakovcu;

v nedeljo, 30. junija 1929:

Bloke, ob treh popoldne v šoli v Novi vasi; **Boštanj**, ob osmih zjutraj pri načelniku Alojziju Drmelju; **Franklovo**, ob devetih popoldne v Društvenem domu; **Godešič**, ob štirih popoldne v Gasilnem domu; **Gornja Ponikva**, po jutranji službi božji v župnijski uti; **Iz-Studenec**, ob eni pop. v šoli; **Iška vas**, po prvi sv. maši pri Vreniku v Iški vasi; **Kamnik**, ob polu desetih popoldne pri Rodetu na Šutni; **Loka** pri Zidanem mostu, ob osmih zjutraj v Društveni dvorani; **Prekopa**, ob devetih popoldne pri načelniku Avgustu Vraniču; **Sv. Andraž** v Slovenskih goricah, ob polu osmih zjutraj, takoj po rani sv. maši v župnišču; **Št. Jernej**, ob devetih popoldne v Kmetijski hranilnici in posojilnici; **Št. Jurij ob Taboru**, ob polu osmih zjutraj, po rani sv. maši v šoli; **Tirna-Roviše**, ob štirih popoldne v Selcih št. 3; **Trebnje**, ob osmih zjutraj pri načelniku Alojziju Pavlinu; **Velesovo**, po prvi sv. maši v mežnariji v Adergazu; **Vransko**, ob polu devetih popoldne pri Josipu Križniku; za **Mokronog** in **okolico**, ob treh popoldne na Rakovniku;

v nedeljo, 14. julija 1929:

Ponikva ob j. ž., ob osmih zjutraj v stari šoli; **Št. Ilj** pri Velenju, ob polu osmih zjutraj v šoli;

Dol pri Hrastniku, v nedeljo, 7. julija 1929, po prvi sv. maši v občinski hiši; **Sromlje** pri Brežicah, v nedeljo, 21. julija 1929, ob sedmih zjutraj v šoli.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.

		Ljubljana	Maribor
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q 290 [—] do 325 [—]	280 [—] do 300 [—]
	rž	1 „ 310 [—] do 325 [—]	270 [—] do 300 [—]
	ječmen	1 „ 290 [—] do 325 [—]	350 [—] do 380 [—]
	oves	1 „ 290 [—] do 325 [—]	300 [—] do 350 [—]
	proso	1 „ 290 [—] do 325 [—]	250 [—] do 300 [—]
	koruza (nova, sušena)	1 „ 320 [—] do 350 [—]	325 [—] do 350 [—]
	ajda	1 „ 280 [—] do 290 [—]	250 [—] do 300 [—]
	fižol, ribničan	1 „ 830 [—] do 875 [—]	100 [—] do 900 [—]
	fižol, prepeličar	1 „ 875 [—] do 900 [—]	100 [—] do 110 [—]
	krompir	1 „ 300 [—] do 250 [—]	125 [—] do 150 [—]
Seno in slama	sladko seno	1 „ 125 [—] do 100 [—]	120 [—] do 160 [—]
	kislo seno	1 „ 100 [—] do 75 [—]	90 [—] do 160 [—]
	slama	1 „ 75 [—] do 60 [—]	80 [—] do 80 [—]
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg	11 ⁵⁰ do 10 ⁵⁰	9 ⁵⁰ do 8 ⁵⁰
	„ II. „ 1 „	10 ⁵⁰ do 9 ⁵⁰	8 ⁵⁰ do 8 [—]
	„ III. „ 1 „	9 ⁵⁰ do 4 [—]	6 ⁵⁰ do 4 ⁷⁵
	Krave, klobasariče	4 [—] do 5 [—]	4 ⁷⁵ do 5 [—]
	(Prigon v Lj. 86, v Mar. 522 glav.)		
Preseči živina	Teleta žive teže 1 kg	15 [—] do 16 [—]	11 [—] do 13 [—]
	(Prigon v Lj. 18, v Marib. 23 glav.)		
	6—8 tednov stari kom.	200 [—] do 300 [—]	200 [—] do 250 [—]
	3—4 mesece stari „	— do 320 [—]	320 [—] do 400 [—]
	5—7 mesecev stari „	— do 480 [—]	480 [—] do 520 [—]
Prasiči	debel žive teže 1 kg	— do 10 [—]	10 [—] do 12 ⁵⁰
	debel mrtve 1 „	— do 15 [—]	15 [—] do 17 [—]
	(Prigon v Lj. 390, v Mar. 321 glav.)		
Peruti	piščanec kom.	15 [—] do 25 [—]	25 [—] do 35 [—]
	kokoš „	25 [—] do 30 [—]	40 [—] do 55 [—]
	mleko 1 lit.	2 ⁵⁰ do 3 [—]	3 [—] do 3 ⁵⁰
	smetana 1 „	— do 12 [—]	12 [—] do 14 [—]
	čajno maslo 1 kg	44 [—] do 40 [—]	50 [—] do 60 [—]
Mleko, maslo, sir, jajca	surovo maslo 1 „	40 [—] do 34 [—]	40 [—] do 34 [—]
	bohinjski sir 1 „	34 [—] do 8 [—]	— do 6 [—]
	sirček 1 „	8 [—] do 1 [—]	5 [—] do 1 ²⁵
	jajce kom.	1 [—] do 1 ²⁵	1 ²⁵ do 1 ⁵⁰
	trda drva 1 m ³	180 [—] do 70 [—]	125 [—] do 90 [—]
Kerlvo	meška drva 1 „	70 [—] do 90 [—]	100 [—] do 100 [—]

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Ivo Sancin. — Za tiskarno odgovoren Janez Vehar.

»... Od vseh sredstev za očuvanje te izredno nevarne bolezni (griza pri teletih), ki so mi bili na ponudbo, priznam Vaš Thürpil za najbolj sigurno in hitro učinkujoče zdravilo.«

Veleposestnik W. F. v B.

Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopstvo: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Najboljši in najekonomičnejši

elektromotorji

iz znanih čeških tovarn

Skodovi Zavodi v Plznju

se nahajajo v velikosti od $\frac{1}{4}$ do 30 ks, stalno v naši zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na:

ZASTOPSTVO ŠKODOVIH ZAVODOV
Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 7.
Telefon šte. 2966.

Vitlji (gepelj) EGF za 1 ali 2 konja po Din 2680.—, EGB24 za 2 konja po Din 3230.—, transmisija za vitelj ER po Din 1630.—, D800 po Din 540.—.

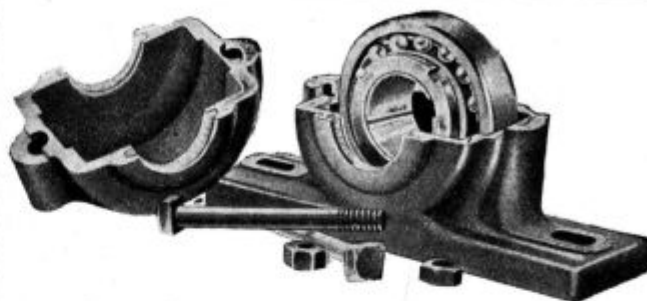
Mlatilnice ročne ERM po Din 2720, za pogon z motorjem ali vitljem ZM18 2200 Din, ZMVS po Din 5850, MZVS22 po Din 5250, Dobry22 po Din 25.000.

Drobljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4950.—, MK2 za ročni pogon po Din 850.—.

Kosilnica Herkules enovprežna po Din 2500.—.

Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.

Bencin-motor Lorenz 3HP po Din 11.500.—, 4HP po Din 15.500, 3HP s pumpo 17.000 Din.

SKF

KROGLIČNA LEŽIŠČA

priznано najboljši švedski izdelek za MLATILNICE IN VSAKOVRSNE TRANSMISIJE so vedno na zalogi pri tvrdki:

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino in stroji

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 16.

„BELI“

specijalno sredstvo proti obadam, ščiti živino poleti in jo ohrani zdravo in delazmožno. Dobiva se povsod.

DR. A. KANSKY

kemična tovarna

LJUBLJANA

GLEDALIŠKA ULICA ŠTEV. 8.

Katera občina

V vinogradnem kralju bi bila volina sprejeti strokovnjaki v vinogradništvu, kletarstvu in sadjarstvu, ki bi dala nasvete in ponik za povzdigovanje in izboljšanje. Potreboval bi majhno stanovanje s pritlikinami in dobre zemlje 3 orajlov za trtnico, matičniak, drevnino in drugo. Najemninu bi plačal po dogovoru. Pristopi tudi kot družabnik, najraje sprejme službo. Cenl. ponudbe na upravo „Kmetovalca“ pod šte. 178.

**Bolniki
čitajte!**

Izšla je pravkar razjasnitev! V njej se pojasnjujejo dolgoletne izkušnje o vzrokih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. To zdravstveno blagovest pošljemo vsakomur, ki jo zahteva od spodaj naznačenega naslova. Tisočero zahval nenadkriljivo dokazuje edini uspeh neumornega in vestnega preiskovanja v dobrobit bolehačjega človeštva. Kdor je

v velikem številu živčno bolnih

kogar muči raztresenost, tesnoba, oslabljenje spomina, razdražljiv glavobol, pomanjkljivo spanje, želodčne nerednosti, preobčutljivost, bolečine v členkih, splošna ali delna telesna slabost, ali drugi neštevilni pojavi.

naj gotovo zahteva mojo utešljivo knjižico. Kdor jo pazno prečita, se sebi v tolažbo prepriča, da poznamo enostavno pot do zdravja in veselja do življenja. Ne odlašajte, temveč pišite še danes!

Ernst Pasternak, Berlin SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. 356,

Za rejo slabotne, zahirane in oslabele živine, posebno pa za okrepitve mlade in breje živine je brez dvoma najuspešnejše

TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO

ki je tudi od raznih učnih zavodov priznано in pohvaljeno. Dobi se pri **M. TEŽAK, Zagreb, Gunduličeva ulica 13,** ter v Ljubljani pri Gospodarski zvezi, Dunajska cesta.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsaakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko. Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Najnovejšje štedilnike.

Kotle, peči, vrata, mreže, ventilacije, predpražnike, želez. korita za svinjake, okna in mlekarške potrebščine, izdeluje in razpošilja po nizkih cenah: Jakob Malenšek, železo-konstrukcijska delavnica Boh. Blistrca. 17

Kupujemo

zlatu, srebro, platin, srebrne krone. Prevzamemo v pozlatenje in posrebenje. Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja c. 8. 42

Motor

3 K. s. volt 380/220 za vrtilni tok, skoraj nov, z zaganjalcem in števcem, ima na prodaj: Franc Peterlin, Preserje, p. Radomlje. 161

Mlado dekle iz dežele,

Inteligentno, ki je izvršila ljudsko šolo, se išče za večje perutinarstvo pri Zagrebu. Začetna plača Din 250 in cela oskrba. Po treh mesecih zadovoljivem službovanju se poviša plača na Din 300. — Ponudbe je poslati na: Vlastelinstvo Jaska v Jastrebarskem pri Zagrebu. 156

Gepelj

dobro ohranjen, zaradi naprave elektromotorja, ima na prodaj Pavlin Anton, posestnik, Malo Nako 5, p. Naklo pri Kranju. 177

Montafonsko kravo

s tretjim teletom breja, pripuščena 10. oktobra 1928 in eno montafonsko telico, pripuščeno dne 18. marca 1928, garantirano zdravi, brez tuberkuloze, ima na prodaj: Oskrbništvo graščine Neukloster, p. Sv. Peter v Sav. dolini. 176

Kosilni stroj

znamke Dering, malo rabljen, kupi Anton Cerne, Zg. Šiška št. 25, p. Ljubljana 7. 175

Kompletna mlatilnica

z gepelino ima poceni na prodaj Jakob Šter, posestnik, Sopd. Duplje 31 pri Trzinu. 174

5 kompletnih gepeljnov

po nizki ceni prodaja: Leopold Jesenko, Zirovnica, Gorenjsko. 173

Vabilo

na XX. redni občni zbor Kmetске hranilnice in posolilnice, r. z. z. n. z., ki se bo vršil dne 29. VI. ob 16. uri v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva; 2. Poročilo nadzorstva; 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. Volitev novega načelstva; 5. Sklepnosti. K obilni udeležbi vabi načelstvo. 172

Oskrbnik

z večletno prakso na veleposestvih, dobro verziran v vinogradništvu in vseh strokah kmetijstva, želi spremeniti službo. Nastopi lahko takoj, ali pozneje. Cenjene ponudbe na upravo „Kmetovalca“ pod št. 171. 171

Gepelj

2 HP, malo rabljen, je na prodaj pri Jakobu Janu, Vrhnje 3, p. Radovljica. 170

Stoječi vitelj

še nerabljen, 2—3 K. s., ima na prodaj za Din 2000.— Ivan Šetinc, Sv. Lenart 56, p. Brežice. 169

„Ekonom“

poročen, star 28 let, verziran v vseh panogah kmetijstva, želi spremeniti službo. — Ponudbo je nasloviti pod št. 168 na upravo „Kmetovalca“. 168

„Prodaj“ Kravo pingavske pasme,

dobro mlekarico, imela bo čez tri tedne tretje tele, težka čez petsto kg dobila pri premovanju trikrat prvo darilo. Franc Križnar, posestnik Strazišče pri Kranju. 179

Večji kompleks mehkega lesa

je na prodaj pri Cerkljah na Gorenjskem. Naslov pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 167. 167

Sadjarji in kmetovalci, pozor!

Pri nakupovanju sadnih mlincov se izvolite obratiti na tovarno Lorber et Co. v Zalcu, Savinjska dolina, katera izdeluje iste tako, da pri mletju sadja ne pride v dotik z železjem in sadjevec vsled tega ne počrni. Cena za velike Din 2000.—, za manjše Din 1000.— v tovarni. Znotranjost mlina je lesena z cinkastimi zobmi. Vsa pojasnila daje rade volje: Tovarna Lorber et Co. v Zalcu. 164

Lesena koliba (šupa)

10/6 m velika, z opeko krita, v dobrem stanju in koleselji, še skoraj nov, ima na prodaj: Janez Ježek, Poljane št. 3, p. Vid nad Ljubljano. 163

I. JAX & SIN

Ljubljana,

Gospodsvetska c. 2

priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in živalni stroji za rodbino n. obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkoop, Ceniki zastoj in franko.

Varujte svoje prasiče pred rdečico!

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prasičev je vedno učinkujoče zdravilo, ker očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile! Pospešuje tek in reje zdravim živalim ter pri obolelih pravičasno uporabljen zabrani izbruh rdečice. Zato imejte ta prašek vedno doma ter ga podajajte 2 krat na teden svojim prasičem, da ne bodo oboleli in se bodo dobro redili! 1 zavoje z opisom bolezni in živinozdravniškim navodilom 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Če se pošlje denar v pismu naprej poštnine prosto, sicer povzete! V zalogi vsa druga zdravila za živino! Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! Naroča in dobi se edino v lekarni „pri angelju varhu“ na Vrhniki! 159

Kupujte brusne kamne

„Diamond“

Dobijo se v vseh večjih trgovinah z železnino.

Hranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. pošt. hran. 10.704. Telefon št. 13.

nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja mestna občina Brežice z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Tudi rentni davek plača hranilnica sama. — Strankam se pošljejo na željo poštne polo^nice za brezplačno nalaganje denarja. — Dovoljuje posolila na vknjižbo, proti poročtvu in zastavi vrednostnih papirjev, kakor tudi kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Uradni dnevi vsak dan razen nedelj in praznikov od 8-12 in od 14-19 ure.

1. Prehranimo več živine.
2. Pozimi imamo sočne krme in več mleka.
3. Uporabimo vso letino, ki jo noben dež več ne pokvari
4. Ohranimo cvete in liste, bogate na beljakovini in preprečimo vsako potrato.
5. Prihranimo na prostoru in je varno proti ognju.
6. Poceni produkcijo bolj kot nobena druga kmet. naprava. Silaža je zimska paša, jo lahko krmimo govedu, svinjam in konjem.

Sporočite število glav svoje živine ter še danes zahtevajte brezplačni silo-prospekt!

„IFLA-SILO“ D. Z. MARIBOR
KOROŠCEVA ULICA ŠTEV. 39.

KMETOVALLEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400—	1/4 strani	Din 400—
1/3 strani	Din 1200—	1/6 strani	Din 300—
1/5 strani	Din 800—	1/12 strani	Din 200—
1/6 strani	Din 600—	1/24 strani	Din 100—

Priloga listu stane Din 1500—. **Mala naznanila** do 20 besed stanejo Din 20— vsako nadaljnja beseda 1 Din.

Kmetovalci udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji, t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Deteljina, travna in druga semena, glej prejšnjo številko „Kmetovalca“.

Korenjevo seme, Saalfeldsko po Din 50.—

Semenska pesa: Mamut, rdeča po Din 15.— za kg.

Semenska grahara, (grasiča) jara, po Din 6.— za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljke. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 275 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonke pošiljke.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 80 kg po Din 3.50 za kg. Pri vagonkem odjemu po Din 3.35 za kg franco vsaka postaja v Sloveniji.

Kaljeva sol, 42% po Din 180.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 95.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 90.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonkem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka, 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 94.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonkem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Krmila:

Klajno apno v izvirnih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 3.50 za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.90 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.80 za kg.

Sezamove tropine 50% beljakovin in tolišče po Din 3.80.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.— za kg, na drobno Din 7.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z amabalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Cepilna smola v škatljicah po 1/4 kg po Din 8.—; v škatljicah po 1/2 kg po Din 15.—; 3/4 kg po Din 28.—

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Fenolitaleinov papir za preizkušanje galičnih zmesi po Din 1.— za zvez.

Gumijeve cev za škropilnice po Din 15.— za meter, tenke po Din 8.—

Gumijeve kroglice po 2.— in 2.50 Din, plošče po Din 10. Gumijeve vezi Continental, kg po 120.— Din.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče 1/4 kg Din 30, 1/2 kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Merilo za sode, novost patent Matievič, všteti tabelo po 130.— Din za 2 m zložitljiv aparat.

Modra galica 98/99% po 8,50 Din, za polvagonsko do-
bavo po 8,40 Din, za cele vagone po 8,30 Din.

Natrij bisulfit v tabletah, 1 kg Din 120.—

Rafijevo liče, kg po 24.— Din.

Saloidin (antiklor, natrijev tiosulfat) v sodih po 300 kg
po Din 5,20 za kg, v manjših količinah po Din 5,60 za kg.

Sulikol (koloidalno žveplo) proti oidiju, v zavitkih po
pol kg Din 65, po 1 kg Din 120.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—
Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz mede-
nine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—

Škropilnice franc. „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od trdke
„Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevmi po 3 m, štirimi po-
daljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in
patent. razpršilnikom Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120,
velike po Din 160.

Škropilnice ročne, ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po
2 lit. Din 210, ponikljane 1 lit. Din 220, 2 lit. Din 225.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po
Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original. Vermorel po Din 500,
sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po
Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500.—, original.
Austria po Din 500.— za komad.

Urania ali Silesia zelenilo v zavitkih po 1 kg in po ½ kg;
cena za kg Din 60.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršil-
nik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov
razpršilnik za trte po Din 90.— za komad, za drevje in hmelj
po Din 110 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od trdke Theo
Seltz po Din 120.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 3,90 za
1 kg, z 3% galice po Din 4,20 za 1 kg.

Žveplovski trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad

Žveplalniki ročni po Din 65.—, nahrbtnni Vermorel po
Din 450.—, kovina po Din 420.—

Zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja
sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—

Navadne drevesne škarije za obrezovanje sadnega drevja
in trt od Din 20 do Din 30.

Drevesne škarije za obrezovanje vrhov in goseničnih
gnezd Din 135.— do 150.—, peresa k škarijam po Din 1.—

Drevesne škarije Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40.— do 90.—

Drevesne ščetke (krtače), za čiščenje debel in vej na sta-
rem drevju od Din 22.— do Din 40.—

Lopate za štihanje nasajene po Din 64.— do Din 80.—

Strgule za drevje po Din 30.

Brusni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.

Vrtna zalivalke „Jajag“ 101 Din 180.—, 141 Din 215.—,
161 Din 225.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 50 lit. Din 1250,
80 lit. Din 1625, 100 lit. Din 1725, 120 lit. Din 1850.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpiralci „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof.
Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalniki: Westfalia GO45 po 950 Din, GO65 po Din
1450, W75 po Din 1950, W100 po Din 2250, WH175 po Din 3800.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit
po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za
60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s
podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1. za 5 l po Din 620.—, št. 2. za 10 l po Din 750.

Hoybergov aparat za določanje toščobe v mleku in sme-
tani tip 33 Din 570.—, tip 25 Din 690.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr
Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-
nja) v škatlicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25,
100 g po Din 45, 500 g po Din 200.—

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930
360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000,
290/420 cm po Din 1150.—

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 20.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); trokarji za
teleta po Din 70, trokarji za goved okrogli po Din 45, okrogli
z 2 nožnicama po Din 55, okrogli, kakor prejšnji a večji po
Din 65, kombinovani za govedo in ovce po Din 70, za goved,
ploščnati po Din 70, za goved, ploščnati, z 2 nožnicama po
Din 50; požiralnikove cevi za teleta in ovce po Din 70 in 160,
za goved po Din 130, 150 in 320; kateter (za puščanje skalnice)
za samice po Din 50, za samce po Din 85; emaskulator po
Din 250; gumijev precep (obroč) po Din 8; klešče za vde-
vanje teh obročev po Din 170; toplomer za merjenje vročine
po Din 25; zračni filter po Din 110; gum. balon k temu po
Din 35; zaustavljač (proti vžajanju sramnice) po Din 40, iri-
gatorji kompletni (a 3 litr.) po Din 65; klešče za tetoviranje
za tromestna števila, z 2 garniturama števil 1—10 po Din 500.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne 10—16 zob po 12,50—20 Din.

Lopate za štihanje po Din 20.—

Lopate za nakladanje po Din 24.—

Vile, železne s 3 rogli po Din 13.—, s 4 po 14.— Din.

Vile s 3 rogli, garantirano po Din 23.—, s 4 po 25.— Din.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmeto-
valcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, sred-
nji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600.—, D10MN po Din 1050.—, D9SS po
Din 1100.—

D8MN po Din 990.—; D7MN po Din 900.—, s plužno na-
vijake Din 1150.—; D6MN po Din 750.—; D5MN po Din 700.—;

obračalni NW7 po Din 1150.—; NW5 po Din 1130.—; z obra-
čalno osjo po Din 1300.—; dvojni obračalni plug BW5 po
1650.— Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.—

Osipalnik BHR po Din 400; DHUN po Din 700.—

Glave D9SS po Din 410.—, D8MN po Din 350, D7MN po
Din 300.—; D6MN po Din 270.—; SUN na dve brazdi 420 Din,
za izkopavanje krompirja po Din 280.—, za osipavanje 300.—

Din; HNW7 po Din 470.—; značnik po Din 500.—

Lemeži za D8 po Din 35.—, za D7 po Din 30, za D6 po
Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1780; z 9 peresnimi
noži po Din 1890.

Plužne enokolesne po Din 150.

Peresni poglabljač po Din 650.

Plugi HSCS: znamke UP5 po Din 825.—, UP6 po Din
870.—, UP7 po Din 960.—

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—

Brane.

Dvodelné njivske M1 780 Din, M11 750 Din, M1Vb 600 Din.

Trodelné njivske Ia po Din 1600.—, GE3 po Din 1150.—

Lahke posevne IVaL po Din 520.—; IVbL po Din 450.—

Deske za D6MN po Din 90.—; za D7MN po Din 100.—

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darus 14 za
14 premikalnimi travn. noži po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, kompleten po
Din 1280 za komad, Ara 16 po Din 1520.—

Travniške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.—,
4 po Din 1050.—

Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.—, II/1a
po Din 2300.— komad, V/2 po Din 4700.—

Trijer „Feniks“ po Din 3500, špiralni po Din 1500.

Sejalni stroji 13 vrstni znam. 4b po Din 5350.—; 9 vrstni
H9b po Din 2360; 5 vrstni H5b po Din 1650, Budućnost po
Din 4500.

Slamozernice Kaub: VS10 brez sklopke po Din 2090.—

VFS12 s sklopko po Din 2450.—, VFS12 s sklopko in verigo
po Din 2900.—, LEP15 za pogon z motorjem ali vitljom po
Din 6000.

Slamozernice Borek: JS8 po Din 1680.—, VS10 po Din
1900.— VFS12 po Din 2150.—, VFS12 za verigo po Din 2300.—

VFS14 za verigo po Din 2770.—, Alpina po Din 2230.—, HLC
za ročni ali motorni pogon po Din 2800.—, EAS za motorni pogon
po 3600.—, ERS s strežni noži po Din 5700.—

Robkači za koruzo EMRV za ventilatorjem po Din 1180.—

EMR po Din 1120.—, mali ročni Mignon po Din 110.—

Planeti št. 8 — kot okopalnik osipalnik in kultivator,
globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg. Din 820.